

Sygn. akt I C 673/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Przemysław Jagosz

Protokolant p.o. sekr. sąd. Aleksandra Bogusz-Dobrowolska

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa **G. G.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Areszt Śledczy W.-M. w W., Zakład Karny w B.** – zastępowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o zadośćuczynienie

I. **oddala powództwo;**

II. **zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa w W. kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.**

UZASADNIENIE

G. G. żądał od pozwanego **Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego W.-M. w W. i Zakładu Karnego w B.** zadośćuczynienia w kwocie 250 000 zł. W uzasadnieniu wskazał że został skazany na karę 4 lat pozbawienia wolności, którą od stycznia do listopada 2010 r. odbywał w Areszcie Śledczym W.-M., a następnie w Zakładzie Karnym w B.. Z uwagi na zły stan zdrowia i zakwalifikowanie do operacji przeszczepu nerki powód ubiegał się o przerwę w odbywaniu kary pozbawienia wolności, której udzielono mu 24 października 2012 r., w której to dacie przebył zabieg przeszczepu nerki. Podczas odbywania kary pozbawienia wolności zarówno w Areszcie Śledczym W.-M., jak i w Zakładzie Karnym w B., w ocenie powoda doszło do naruszenia jego podstawowych praw i dóbr osobistych, w szczególności zdrowia i życia. Zdaniem powoda, ze względu na utrudnione z przyczyny odbywania kary pozbawienia wolności przedstawienie aktualnych wyników badań i konsultacji, wydłużył się okres jego rejestracji jako biorcy do przeszczepu, na niezbędne do przeszczepu badania czekał przez okres prawie 3 lat, a w tym czasie stan jego zdrowia znacznie się pogarszał. Ponadto po zarejestrowaniu go jako biorcy niezbędne było wykonywanie badań kontrolnych co (...)tygodni, które wykonywano jednak w odstępach wynoszących powyżej (...)miesiący. Nie było też możliwe pozostawanie powoda w zasięgu konsultanta transplantacyjnego. Ponadto powód, jako dializowany powinien przebywać w warunkach izolacji od innych współosadzonych, podczas gdy przebywał w celi (...)przez cały okres odbywania kary. W ocenie powoda pobyt we wskazanych jednostkach przyczynił się do pogorszenia jego stanu zdrowia, a nawet mógł być przyczyną narażenia go na utratę życia. Jego zdaniem stanowiło to naruszenie dobra osobistego i wywołało krzywdę wymagającą zadośćuczynienia żądanego pozwem

(pozew)

Pozwany **Skarb Państwa** – zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa – wniósł o oddalenie powództwa i zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew zakwestionował roszczenie co do zasady i wysokości wskazując, że warunki pobytu powoda w jednostkach penitencjarnych odpowiadały prawu, w zakładzie karnym w B. powód przebywał w warunkach szpitalnych, swoją postawą nie ułatwiał postępowania diagnostyczno-terapeutycznego, nie wykazał nadto, aby poniósł jakąkolwiek krzywdę.

(odpowiedź na pozew k. 41-45)

Sąd ustalił, co następuje:

Powód odbywał karę (...) lat pozbawienia wolności.

Od dnia 20 stycznia 2010 r. do 24 września 2010 r. odbywał ją na oddziale chorób wewnętrznych szpitala Aresztu Śledczego W.-M.w W.z rozpoznaniem m.in. schyłkowej niewydolności nerek o nieustalonej etiologii, leczonej metodą dializ otrzewnowych. W trakcie pobytu w tej jednostce powodowi zapewniono systematyczny kontakt ze specjalistyczną placówką nefrologiczną, wielokrotnie konsultowano przez nefrologa i leczono zgodnie z zaleceniami tego specjalisty. Przy wypisywaniu stan jego wydializowania oceniono jako dobry i wskazano, że powód jest zdolny do transportu do jednostki w pobliżu ośrodka nefrologicznego ze stacją dializ otrzewnowych ze względu na konieczność stałej opieki i kontroli nefrologa co (...) tygodni po wykonaniu badań kontrolnych. Wskazano też, że powód może być brany pod uwagę jako kandydat do transplantacji nerek, ale decyzję w tej sprawie musi podjąć nefrologiczna placówka specjalistyczna sprawująca nad nim opiekę.

(karta informacyjna k.30-31)

W dniu 10 grudnia 2010 r. powód wyraził zgodę na wyjazd do szpitala przy zakładzie karnym w B..

(k.32)

W okresie od 10 grudnia 2010 r. do 31 lipca 2012 r. powód przebywał na oddziale wewnętrznym szpitala zakładu karnego w B. z rozpoznaniem m.in. schyłkowej niewydolności nerek leczonej dializami otrzewnowymi.

Poddawano go tam badaniom w dniach: 13 grudnia 2010 r., 11 stycznia 2011r., 7 lutego 2011 r., 13 maja 2011 r., 22 czerwca 2012 r., 12 sierpnia 2011 r., 15 listopada 2011 r. i 3 stycznia 2012 r., wykonano gastroskopię w dniach 18 lutego 2011 r. i 13 czerwca 2011r., USG j. brzusznej w dniu 9-03-2011 r. oraz RTG kl. piers. w dniu 10-03-2011 r. Oprócz tych badań i konsultacji okulistycznych, powód był dializowany otrzewnowo oraz leczony farmakologicznie oraz konsultowany nefrologicznie w stacji dializ (...) w O. w lutym, marcu i lipcu 2011 r.

W lipcu 2011 r. napisali z przypomnieniem listy badań niezbędnych i pytano o możliwość ich wykonania, co powtórzyli pismem z dnia 10-10-2011 r. (k. 34)

Według zapisów z konsultacji z dnia 5 lipca 2012 r. przeprowadzonej w stacji dializ (...)O.stan powoda oceniono jako dobry, zalecono stosowne dawkowanie leków, wskazano na potrzebę diagnostyki niezbędnej do przeszczepu nerki w warunkach szpitalnych i poproszono o wskazanie terminu, w jakim powód będzie mógł być hospitalizowany - z około trzytygodniowym wyprzedzeniem, a także wskazano na potrzebę dializ otrzewnowych co najmniej co (...) miesiące.

(pismo ze stacji dializ k. 23 i 34, karta informacyjna k. 25-26, wyniki badań k. 57-66, 82-93, historia choroby k. 49-56)

W ciągu 2011 r. powodowi kilkakrotnie przypominano o konieczności dostarczenia dokumentacji medycznej dot. leczenia z przeszłości, niezbędnej do dalszych konsultacji (k. 77), wyrażano zgodę na konsultacje w stacji dializ i jeżdżono do niego na rozprawy oraz posiedzenia wynikające z różnych toczących się postępowań (k. 101-103).

W świadectwach lekarskich z dn. 16-12-2010 r., 19-01 i 16-02-2011r., 19-04-2011 r., 15-06-2011 r. oraz 20-07-2011 r. stwierdzano, że powód może być leczony w warunkach zakładu karnego, wskazywano natomiast na konieczność

hospitalizacji w związku z koniecznością usunięcia zespolenia po złamaniu doznanym w 2010 r. oraz na ograniczenia w uczestnictwie w czynnościach procesowych z uwagi na konieczność systematycznych dializ.

(świadczenia k. 94-99)

W dniu 31-07-2012 r. powoda wypisano ze szpitala zakładu karnego ze skierowaniem do oddziału nefrologii szpitala wojewódzkiego O., gdzie przebywał w okresie od 31 lipca 2012 r. do 3 sierpnia 2012 r. W tej placówce wykonano badania wstępne powoda w ramach kwalifikacji do zabiegu przeszczepienia nerki.

(karta informacyjna k. 33)

Następnie, pismem z dnia 13 sierpnia 2012 r. powoda poinformowano o zarejestrowaniu go na krajowej liście osób oczekujących na przeszczepienie nerki.

(pismo k. 24)

Zabieg przeszczepu nerki powód przeżył w dniu 24-10-2012 r.

(bezsporne)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych w sprawie ustaleń roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Zważywszy na okoliczności, jakie podano na uzasadnienie powództwa, podstaw ewentualnej odpowiedzialności pozwanego należałoby upatrywać w przepisach art. 415 i nast. Kodeksu cywilnego (kc), regulujących odpowiedzialność za czyn niedozwolony, w szczególności w art. 417 kc, wskazującym na przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Powód powoływał się bowiem na to, że w jednostkach penitencjarnych prowadzonych przez pozwanego Skarbu Państwa, w których odbywał karę pozbawienia wolności, nie zapewniono mu warunków pobytu, leczenia i opieki, jakie były konieczne z uwagi na jego stan zdrowia i kwalifikację do przeszczepu nerki.

W tym kontekście, na gruncie art. 417 kc wskazać należy, że warunkiem przewidzianej w nim odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej, jaką jest bez wątpienia wykonywanie kary pozbawienia wolności, jest stwierdzenie, że w toku wykonywania tej kary doszło do bezprawnych zachowań ze strony osób, wykonujących władzę publiczną, wskutek których doszło do powstania szkody (lub krzywdy wymagającej zadośćuczynienia w przypadku roszczenia z art. 445 § 1 kc). Ciężar udowodnienia tych przesłanek spoczywa – zgodnie z art. 6 kc – na stronie wywodzącej z tego skutki prawne.

W niniejszej sprawie oznacza to, że to powód winien wykazać i udowodnić, jakie konkretnie działania lub zaniechania we wskazanych w pozwie jednostkach penitencjarnych wyrządziły mu szkodę, na czym polegała szkoda lub krzywda oraz jaki był ich rozmiar.

W ocenie Sądu takich okoliczności strona powodowa nie wykazała, gdyż ich zaistnienia nie potwierdza żaden dowód przedstawiony w sprawie, a opinia biegłego z zakresu nefrologii wręcz przeczy twierdzeniom pozwu.

Żadna ze stron nie kwestionowała treści ani prawdziwości dokumentów przedstawianych w sprawie, zeznań przesłuchanych świadków (P. D. za adnot. k. 165, M. M., T. L. za adnot. k. 175), ani opinii sporządzonej przez biegłego lekarza nefrologii - zgodnie ze stanowiskiem powoda (por. k. 186) – wyłącznie na podstawie akt sprawy. Również Sąd nie znalazł żadnych podstaw do podważania tych dowodów, zwłaszcza opinii biegłego, którego kompetencje i obiektywizm, jak również treść opinii, nie były przedmiotem żadnych zastrzeżeń.

Analiza tych dowodów prowadzi do jednoznacznego wniosku, że warunki zapewnione powodowi podczas pobytu w objętych pozwem jednostkach penitencjarnych odpowiadały prawu, odpowiadały na specyficzne potrzeby wynikające ze stanu zdrowia powoda, zaś poziom opieki i leczenia nie odbiegał od przyjętych norm i był adekwatny do wymogów

wynikających ze schorzenia powoda oraz zakwalifikowania go do przeszczepu nerki. Czas oczekiwania na przeszczep nie odbiegał od przeciętnego, nie odnotowano również żadnych zdarzeń, które świadczyłyby o nieprawidłowościach w procesie dializowania lub konsultowania powoda, poza wynikającymi z jego własnego zachowania (brak dostarczenia dokumentacji – por. opinia biegłego k. 192-196). Dane zdrowotne powoda nie dają też podstaw do stwierdzenia, że stan jego zdrowia uległ pogorszeniu, zaś dyskomfort związany ze sposobem organizacji świadczeń medycznych był naturalną konsekwencją konieczności odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności, Kara ta i wynikające z niej ograniczenia oraz dolegliwości były jednak skutkiem okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi powód, a nie pozwany.

Nie znajdując zatem w przedstawionym materiale dowodowym przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417 kc, ani żadnych innych okoliczności mogących uzasadniać uwzględnienie roszczeń powoda na podstawie innych przepisów, powództwo oddalono w całości.

Z uwagi na oddalenie powództwa, na podstawie art. 98 i 99 Kodeksu postępowania cywilnego (kpc), art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8-07-2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (t. jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1150) oraz § 6 pkt 7 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28-09-2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w pkt. II sentencji wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa zasądzono zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie w stawce minimalnej, adekwatnej do nakładu pracy i wkładu w wyjaśnienie sprawy, a liczonej od wartości roszczenia zgłoszonego w pozwie – przy uwzględnieniu, że sprawa dotyczyła nie tyle warunków wykonywania kary pozbawienia wolności (§ 11 ust. 1 pkt 25 ww. rozporządzenia), a niewłaściwego postępowania leczniczego ze strony zakładu karnego.